

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY

Chráníme mořské želvy z.s. / Výroční zpráva za rok 2018

Úvodní slovo

Milí čtenáři,

rok 2018 byl pro Chráníme mořské želvy z.s. rokem poctivé práce. Spolek Chráníme mořské želvy byl oficiálně založen a zapsán 1.12.2017 a rok 2018 je tedy prvním rokem naší existence. Přesto jsme hned přijali obrovskou výzvu a zavázali se k financování programu na ochranu mořských želv v oblasti Berau v Indonésii. Tato oblast je 8. nejdůležitějším kladištěm pro karety obrovské na světě a občas tu kladou i kriticky ohrožené karety pravé. Indonéská organizace Konservasi Biota Laut Berau (BLB) se o místní želvy stará už od svého založení v roce 2014 a od té doby se jí podařilo zachránit už přes 2 000 000 malých želv. Společně s BLB jsme se v roce 2018 také věnovali vzdělávání dětí a rozvoji místních obyvatel v oblasti. Pomáhali nám i dobrovolníci z několika evropských států.

Vytvořili jsme vzdělávací materiály v indonéském, anglickém i španělském jazyce, které se nyní používají v mnoha zemích světa.

Jako konzultanti pomáháme i v jiných oblastech Indonésie, na Srí Lance a jinde.

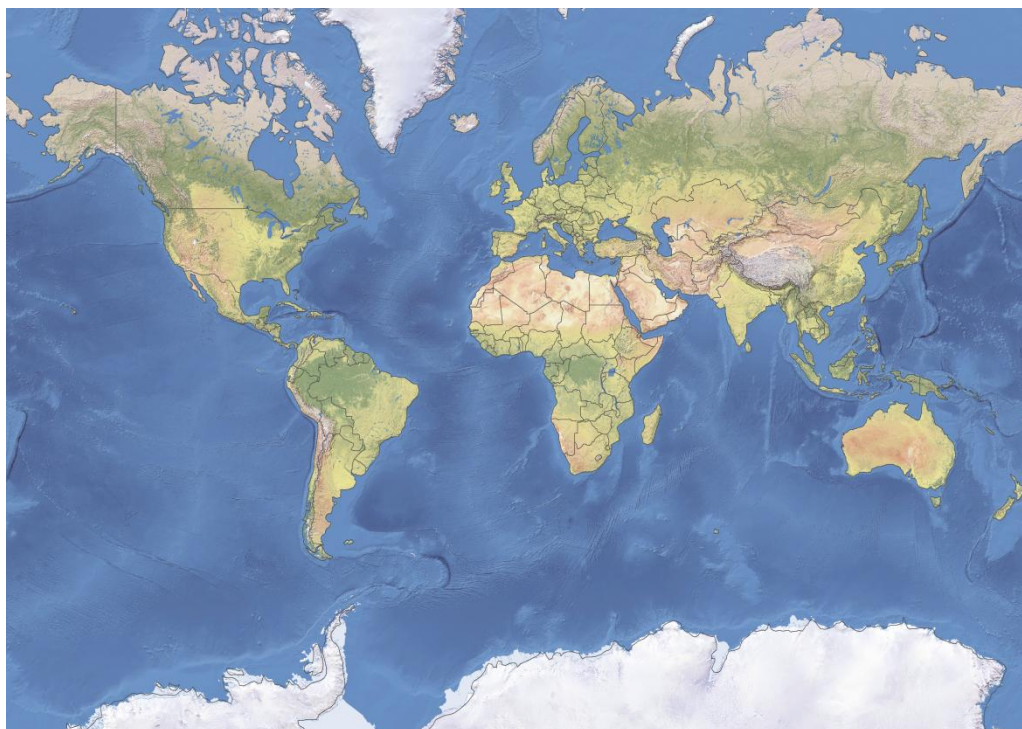
V ČR se snažíme zvýšit informovanost veřejnosti o situaci mořských želv, o příčinách jejich ohrožení a o možnostech, jak jim můžeme pomoci.

Sami bychom to ale nezvládli, děkujeme vám všem za vaši přízeň a podporu.

Hana Svobodová
předsedkyně Chráníme mořské želvy z.s.

Přáli bychom si svět,
ve kterém lidé mají rádi přírodu a zajímají se o mořské želvy,
svět, kde místní i turisté rozumí příčinám ohrožení těchto kriticky
ohrožených plazů
a snaží se jednat tak, aby nepřispívali k jejich ubývání.

Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2018

v číslech:

338 330 malých želv vypuštěných do moře

4341 snůšek ochráněných před pytláky

15 ochranářů

3 chráněné ostrovy

22 dobrovolníků

8 škol, kde probíhalo vzdělávání

3 vzdělávací materiály ve 3 jazycích

3 designéři

4 vícedenní workshopy na rozvoj místních obyvatel

6 konzultací pro ochranáře z různých koutů světa

1 aplikace

zvyšování informovanosti

- Přednášky 36x
- Články 14x
- Rozhovory v rádiu 3x
- Reportáže a dokumenty v televizi 4x
- Koncert 2x
- Výstava o želvách 2x

Kdo je Chráníme mořské želvy z.s.?

Jsme lidi, co mají rádi želvy a usilují o jejich efektivní ochranu.

Hana Svobodová - předsedkyně a „motor“ organizace, vystudovaná bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje více než 15 let; 11 let se také zabývá vzděláváním.

Tomáš Svoboda – zástupce předsedkyně a „diplomat“ organizace, stará se o sociální síť.

Nataša Velenská - předsedkyně Klubu chovatelů želv a „plazí“ odborník.

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny, jako dobrovolnice podporuje mnoho projektů v rozvojových zemích.

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – už 3x byli pomáhat v Indonésii, v Čechách pomáhají každodenně – hledají dotace, věnují se přednáškám a vzdělávání.

Viki – devítiletá cestovatelka, která se do ochrany želv pustila s nadšením – dělá přednášky pro školáky a s rodiči se snaží najít finanční podporovatele organizace.

Za rovnocennou a velmi důležitou součást našeho týmu považujeme i ochránáře v Indonésii, někteří se přímé každodenní ochraně mořských želv věnují už více než 10 let. Tomu říkám úspěch!

PŘÍMÁ OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

Všech 7 druhů mořských želv je ohroženo vyhynutím. Nejhorší situace je v Indickém oceánu, kde na mnoha místech už mořské želvy zcela zmizely.

Organizace Chráníme mořské želvy z.s. se v roce 2018 ve spolupráci s indonéskou organizací Konservasi Biota Laut Berau zabývala ochranou 3 ostrovů v oblasti Berau, která tvoří nejdůležitější líhniště pro karety obrovské v celé jihovýchodní Asii a osmé nejdůležitější líhniště na světě. Vyskytují se zde i kriticky ohrožené karety pravé. Ochranaři tu hlídají želví snůšky před pytláky, ti tu od 2.světové války způsobili pokles želví populace o 91%.

3 CHRÁNĚNÉ OSTROVY

Ochranář pozorně odhrnuje písek. Z úzké, asi metr hluboké, jámy přendává vejce jedno po druhém do připraveného kbelíku. Nedaleko vejce opatrně vkládá do nové hluboké jámy. Proč? K nové snůšce nevede stopa samice, zloději vejce nenajdou, zatím nevylíhnutá mláďata jsou v bezpečí. Ochranáři pracují na třech ostrovech v oblasti Berau v Indonésii 365 dnů v roce. Každou noc přemístí několik snůšek do bezpečí. Za rok 2018 zachránili přes 400 000 vajec, která se mohla nerušeně vylíhnout.

4341 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY

15 OCHRANÁŘŮ

1 LOŤ

Ochranáři zaznamenávají počet želv, které na ostrovech nakladly vejce. Po dvou měsících se z vajec líhnou malé želvy. Ochranáři otvírají vylíhlé snůšky, počítají líhnutí úspěšnost a pomáhají mláďatům, která se zaklínila za kořínky rostlin a sama by se do moře nedostala.

338 330 MALÝCH ŽELV VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

Extrémně důležité je i čištění pláží od naplaveného dřeva a odpadků, které překáží dospělým samicím při hrabání hnízd a mláďatům při cestě do moře. S úklidem pláží nám pomáhají i dobrovolníci.

22 DOBROVOLNÍKŮ

VZDĚLÁVÁNÍ

8 ŠKOL, KDE PROBÍHALO VZDĚLÁVÁNÍ, STOVKY DĚTÍ

Podporujeme místní obyvatele, aby pochopili, že želvy jsou jedineční a pro ekosystém důležité tvorové. Je obtížné změnit myšlení dospělých, kteří vydělávají na drancování přírody a nelegálně prodávají želví vejce do Číny a Singapuru do restauraci pro turisty, ale budoucnost patří dětem a ty, doufáme, se budou o své moře starat a vážit si ho. Proto dáváme v projektu velký důraz na vzdělávání.

Učíme děti v 6 vesnicích na ostrovech a na pobřeží v oblasti Berau. Chodíme do školek a základních i středních škol a ukazujeme dětem a studentům krásu moře a neobyčejné organismy, které v něm žijí, ale i to, jak jim lze pomoci. Hravou formou vzděláváme děti nejen o želvách a přírodě, ale učíme je i angličtinu a také to, jak minimalizovat odpad a jak zacházet s tím, který už vytvořili.

3 VZDĚLÁVACÍ MATERIÁLY VE 3 JAZYCÍCH

Třída patnáctiletých pubertáků, ukazujete jim fotky, videa, diskutujete a najednou se žák zeptá: „Dobře, my už rozumíme tomu, že želvy jsou krásné, a že když je zachováme v moři, budou se na ně jezdit dívat turisté, což nám přinese peníze, ale co mám dělat, když mi táta z pláže k večeri donese želví vejce?“ Co byste udělali? To je hrozně důležitý moment! Ticho jako v hrobě a Vy víte, že žádné dítě na světě nepošle na tátu policii. Já to dělám tak, že se na děti obrátím a řeknu: „A co byste udělali vy?“ Žáci se chvíli dohadují, ale většinou se shodnou na tom, že by tátovi řekli, že ta vejce nechtějí jíst a že by vysvětlili proč. To mi přijde geniální.

Používáme moderní aktivizační metody vzdělávání. Rozvíjíme v dětech kritické myšlení a zájem o přírodu. Využíváme námi vytvořené výukové materiály – omalovánky s úkoly, deskovou hru, pexeso, provlékačky ve tvaru želv procvičující motorické funkce. S dětmi diskutujeme, necháváme je reflektovat, co si při učení uvědomily. Se vzděláváním nám pomáhají dobrovolníci.

ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL

Místní lidé přesto, že je to zákonem zakázané, zabíjejí kriticky ohrožené karety právě kvůli želvovině, ze které vyrábí suvenýry. Snažíme se dát místním obyvatelům možnost vydělat si peníze alternativním způsobem. Pořádáme workshopy, kde se učí vyrábět suvenýry z udržitelných materiálů, například z kokosových ořechů a ne ze želvoviny.

3 DESIGNÉŘI

Na jaře 2018 naše dobrovolnice módní návrhářka Martina Nevařilová v ČR iniciovala soutěž pro designéry. Tři vítězové (David Vašina, František Novák a Marie Szostková) učili místní ve 4 vesnicích, jak vyrábět designové předměty z kokosu místo z želvoviny.

4 VÍCEDENNÍ WORKSHOPY NA ROZVOJ MÍSTNÍCH OBYVATEL

Workshopů se zúčastnily desítky lidí. Jsme velmi hrdí na to, že řemeslníci od té doby pravidelně vyrábí a produkce výrobků z kokosu se pro ně stala alternativní zdroj příjmů a nahradila výrobu suvenýrů ze želvoviny v oblasti. To snížilo zabíjení kriticky ohrožených karet pravých kvůli želvovině.

Vyprávěla jsem dětem, které pozorovaly rodiče při workshopu, jak se z želvy získává želvovina. Želva se přibije na dřevěnou desku a dá se na hodinu či dvě nad oheň. Když má krunýř horký, vezmete nůž a želvovinové pláty jí od kostěné vrstvy odloupnete. Napůl uvařená želva se pak hodí zpět do moře, místní věří, že se uzdraví a krunýř jí doroste, želva ale ve strašných bolestech i několik dní umírá.

Domluvila jsem a najednou vidím, že si malá holčička sundává želvovinový náramek z ruky. „Už ho nosit nechci“, řekla a my jí udělali náramek z kokosu.

MONITORING

Ostrov Derawan – nejturističtější ostrov v oblasti Berau. Ochrana zde pořád není jednoduchou záležitostí. Na Silvestra 2017 se tu prodávaly suvenýry ze želvoviny ve 12 obchodech. To je sice méně než v roce 2015, kdy obchodů bylo 28, ale i tak moc. Vše jsme nafotili a natočili, doufám, že to pomůže popostrčit policii, aby zákon o ochraně želv vymáhala. Nabídka a poptávka jsou ale spojené nádoby a tak pomůže i to, pokud každý z nás jako turista bude produkty z ohrožených druhů odmítat. Děkuje.

Dobrá zpráva je, že na mezinárodním letišti v Balikpapanu už v roce 2018 želvovinu neprodávali.

1 APLIKACE

S monitoringem nám můžete pomoci i Vy, vytvořili jsme aplikaci TURTLE RANGER, díky ní vyfotíte na své dovolené vše, co se želv týká. Vaše fotky nám dorazí i s přesnou GPS lokalizací, kde jste je pořídili. Díky tomu budeme moci ocenit ochranáře všude na světě za to dobré, co pro želvy dělají a dozvíme se i o tom, co je potřeba zlepšit. Fotky prodeje vajec či želvoviny budeme moci používat jako důkazy při jednání s policií a politiky. Děkuje za pomoc!

KONZULTACE

6 KONZULTACÍ PRO OCHRANÁŘE Z RŮZNÝCH KOUTŮ SVĚTA

Dobrovolník David Surmaj se v listopadu vydal na ostrov Lembata. To právě tady kousek od Floresu Berly a Ben, naši ochranáři z Konservasi Biota Laut Berau, učili v roce 2016 místní lidi, jak chránit želvy. Přála jsem si vědět, jak místní projekt pokračuje a David byl nadšen, že se po 3 dobrovolnických cestách do Berau podíval i jinam. Pomáhal tam na plážích i s učením místních dětí. Zjistil, že zdejší ochranáři nejen stále pomáhají želvám, jak je to naši rangeři naučili, ale dokonce touží dál ochranu rozšiřovat. A s tím jim do budoucna chceme pomáhat.

Věříme, že díky respektujícímu rovnocennému přístupu, kdy místní dlouho pozorujeme, snažíme se pochopit jejich jednání, diskutujeme s nimi, oceňujeme je za to, co dělají dobře a inspirujeme je tím, co si myslíme, že by jim pomohlo situaci posunout správným směrem, si získáváme jejich důvěru a trpělivě a nenápadně tak krok za krokem měníme jejich způsob ochrany želv k lepšímu.

S prosbou o radu a pomoc se na nás obrací čím dál víc organizací – jaká data a jak sbírat jsme radili na západním Borneu a v Malajsii, konzultaci chtěli ochranáři z Malty i Kuby. Spolupracujeme i s pánem z ministerstva životního prostředí ze Srí Lanky – inspirovat místní vládu a posunout ochranu želv na Srí Lance od bazénků k efektivitě, je náš velký cíl.

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI

36 PŘEDNÁŠEK NA ZÁKLADNÍCH I STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH, NA UNIVERZITÁCH, V ZOO A V KNIHOVNÁCH, 14 ČLÁNKŮ, 3 ROZHOVORY V RÁDIU

Stále více Čechů jezdí na dovolenou k moři. Desetitisíce jich míří do tropů, do zemí, kde se mohou setkat s mořskými želvami. Je důležité Čechy informovat o zodpovědném turismu, o tom že pro přírodu by bylo ideální, kdybychom v navštívené zemi nezanechali žádné stopy svého pobytu a odvezli si pouze krásné zážitky a fotografie. Pomůže, když si každý návštěvník rozmyslí, zda chce nákupem suvenýrů vyrobených z ohrožených druhů podporovat jejich vybíjení nebo zda si raději vybere suvenýr z alternativních materiálů a podpoří ochranu přírody.

Děkujeme, že nekupujete vejce ani maso želv určené ke konzumaci ani produkty ze želvoviny.

4 REPORTÁŽE A DOKUMENTY V TELEVIZI, 2 KONCERTY, 2 VÝSTAVY O ŽELVÁCH (ZOO HODONÍN A ZOO OSTRAVA)

Spot Máme je na triku - Bára Hrzánová, Roman Vaněk a Dan Bárta

https://www.youtube.com/watch?v=PN24_hIMlsl&feature=youtu.be

Dokumentární cyklus Češi zachraňují v češtině

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11467245921-cesi-zachranuji/216562260250005-cesi-zachranuji-morske-zelvy-na-borneu/> i v angličtině

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11467245921-cesi-zachranuji/bonus/33149-czechs-protect-sea-turtles-in-borneo/>

Děkuji Danovi Bártovi, režisérovi Zdeňkovi Suchému, kameramanovi Petrovi Vejslíkovi a zvukaři Michalovi Míčkovi, že obtížné natáčení v místě s minimem elektřiny a pohodlí zvládli a natočili něco tak skvělého, jako je tenhle dokument. Velmi pomohla i CCBC a ZOO Liberec.

TEDx ve Zlíně, 650 diváků

<https://www.youtube.com/watch?v=kqLjPsE1k9k&fbclid=IwAR1C5rgoL-a6g3Vlwj8VM1SLNviwnCMpofJKFGKeiX26KIFG3qaBSsjE9GE>

Hospodaření Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2018

Náklady a výnosy

Nedaňový příjem 1 030 507 Kč = dary

Nedaňový výdej 744 936,62 = převod do Indonésie a čerpání dotace

Daňový výdej 4 619 Kč = bankovní poplatky

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace -
2101346384/2010

Neinvestiční dotace z fondu ÚSTECKÉHO KRAJE:

Výše dotace: 43 000 Kč

Poskytovatel: Ústecký kraj

Období realizace projektu: 1. 1. 2018 – 31. 5. 2019

Cílem projektu bylo realizovat 6 seminářů pro děti z MŠ, žáky i dospělé a zvyšovat tak informovanost o ohrožení přírody (kriticky ohrožené druhy, kácení pralesů, odpady). Přednášky plné aktivizačních vzdělávacích metod byly doplněny i multimediální prezentací a výstavou.

Ústecký kraj

Pro ochranu mořských želv jsme toho v roce 2018 udělali mnoho.

Nedokázali bychom to sami.

Děkujeme partnerům, díky nimž je naše činnost možná a kteří do nás v roce 2018 vložili svoji důvěru. Děkujeme za ni.

cestovní kancelář China tours; škola potápění NemoDiving;

A4BS s.r.o.; WELL PACK S.R.O.; Klub chovatelů želv;

AGAMA poly-grafický ateliér, s.r.o.; TPCZ s.r.o. Valkema; www.givt.cz;

Česká koalice na ochranu biodiverzity (CCBC);

ZOO Hodonín; ZOO Ostrava; ZOO Liberec

Děkujeme všem podporovatelům a individuálním dárcům za přízeň a podporu.

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2018 přispěli částkou nad 1000Kč):

Josef Brůna, Lukáš Podloucký, David Smetánka, Libor Tvarůžek, Pavel Tuleškov, Marcela Justianová, Václav Kaminský, Tomáš Pauke, Iva Uhrová, Zlatuše Vlašicová, Irena Brůnová, Jiří Tláškal, Martin Duchac, Vladimír Študent, Seifertovi, Martin Ošťádalová, Pavlína Drábková, Vlasta Pauke Dobešová, David Švejnoha, Richard Gazda, Emča, Hanka, Zuzka a Péťa Málková a Kneifelovi, Aleš Slatinský, Lucie Vojáčková, Dan Frolec, Mgr. Irena Dobešová, Jana Fučíková, Alena Wilczynska, Alice Vybíralová, Celie Korittová, Gabriela Kocourová, Hableová, Pavel Dušek, Petr Flidr, Petr Suvorov, Simona Meisnerová, Tereza Jünglingová, Jaroslav Slepíčka, Zdeňka Hořanová, Hanka Pospíšilová, Iva Horáčková, Ivana Dejlová, Ivana Pakandlová, Jan Frolík, Jan Pelcik, Karel Justian, Lucie Buchbauerová, Lucie Čepcová, Petr Radoch, Radek Hron, Věra Vršková, Gabriela Kleinová, Petra Machátová, Ondrej Kucera, Iveta Ondřejčková, Lucie Dušková, Monika Olšáková, Olga Býmová, Petr Šmilauer, Veronika Brázdilová, Jana Sobotníková, Adéla Křížová, Eva Arnošt, Holubová Stanislava, Markéta Jelínková, Matlášek Ivan, Ondřej Svoboda, Petr Petřík, Petra Sananesova, Taisha Tauma, Tomáš Ryba, Václav Lohse, Vilém Jurek

Děkujeme všem kolegům, spolupracovníkům a dobrovolníkům za
vaše obrovské nasazení.

Děkuji skvělým ochranářům. Těšíme se na spolupráci v dalším roce!

Foto: titulní strana a strana 8, 10, 11,12, 13, 15, 18, 21 = archiv programu Chráníme mořské želvy;
strana 2 Fan Art – Loulin; strana 2 a strana 5 mapy Josef Brůna; strana 5 ,6, 7 Vít Lukáš; strana 9 Petr
Jan Juračka; strana 11 David Vašina; strana 12 František Novák; strana 16 TEDx Zlín

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, Z.S.

Velkoveská 81

Předboj

Kojetice u Prahy

250 72

<http://www.morskezelvy.cz/>

